

waas
munster

Omgevings- analyse **2020**

Inspiratienota

08/11/2018

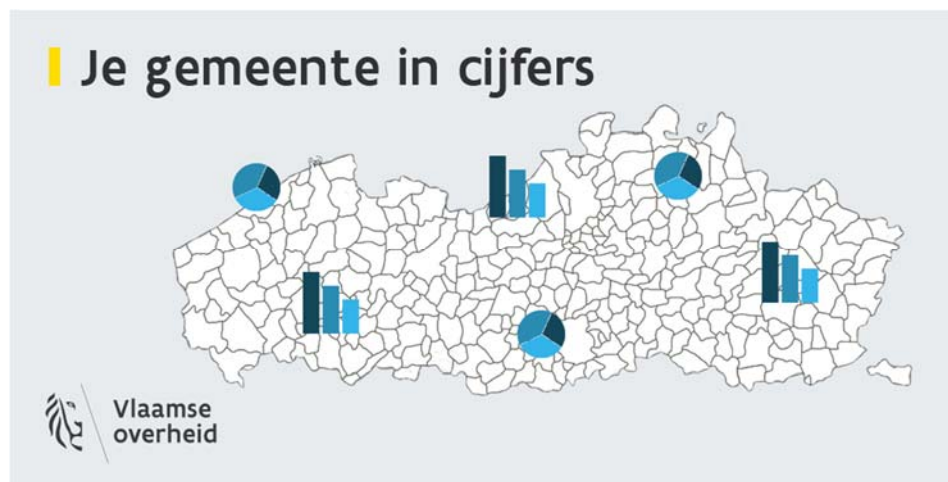
Vooraf

De omgevingsanalyse is een verplichte toelichting bij het meerjarenplan en is aldus een basis voor oriëntatie van het beleid en voor het bepalen van de beleidsprioriteiten. Het beleid zal erop gericht zijn te veranderen, verbeteren, versterken, in te spelen op maatschappelijke evoluties ...

De analyse werd uitgevoerd aan de hand van de **SWOT-methodologie** en de **DESTEP-analyse**. SWOT-analyse of 'sterkte-zwakteanalyse' is een techniek voor de analyse van een organisatie op basis van Strengths (sterkten), Weaknesses (zwakten), Opportunities (kansen), en Threats (bedreigingen).

DESTEP staat voor Demografische, Economische, Sociaal/culturele, Technologische, Ecologische en Politiek/juridische factoren. Door het analyseren van deze factoren krijgt men een duidelijk beeld van de externe omgeving van de organisatie.

Die externe omgeving wordt in beeld gebracht met de kencijfers opgenomen in de '**profielchets van de gemeente**'.

Vooraf

De analyse is het resultaat van de denkdag/inspiratiedag, waar groepjes medewerkers van gemeente en OCMW nadachten over de toekomst en het beleid van de gemeente. Met deze **inspiratienota OA2020** probeert de administratie de bestuursploeg te inspireren met het oog op het meerjarenplan. Deze inspiratie werd geordend volgens de klassieke beleidsthema's:

armoede

cultuur en vrije tijd

demografie

financiën

mobiliteit

natuur, milieu en energie

ondernemen en werken

onderwijs en vorming

overheid

ruimte en infrastructuur

samenleven

wonen en woonomgeving

zorg en gezondheid

 Vooraf

De inspiratie werd getoetst aan het bredere kader van de **Sustainable Development Goals** (SDG). Dit zijn de doelstellingen die de wereld zich stelt richting 2030 om aan duurzame ontwikkeling te werken. De 17 hoofddoelstellingen werden ontwikkeld in de schoot van de Verenigde Naties en vormen het belangrijkste internationaal duurzaamheidskader voor de komende 15 jaar.

DOD = Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen
SDG = Sustainable development goals

overheid

Strategie en planning

In het kader van de integratie van gemeente en OCMW moet er een **gemeenschappelijke missie en visie** worden opgesteld. Het beleid moet geformuleerd worden in bevattelijke beleidsdoelstellingen, praktische actieplannen en acties die niet enkel financieel zijn gekoppeld. De doelstellingen moeten worden afgetoetst naar hun haalbaarheid en realiteit in functie van de personeelsbezetting. De diensten moeten nauw betrokken worden bij de beleidsplanning.

Om te komen tot een meer integraal en gedragen beleid is het noodzakelijk om de visie en beleidsdoelstellingen op een toegankelijke manier te **communiceren doorheen de hele organisatie** (zeker ook voor nieuwe medewerkers).

Tegelijk moet de realisatie van de beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties **periodiek worden getoetst** en desgevallend bijgestuurd. Door te werken met een overkoepelend en gebruiksvriendelijk **monitoringsysteem**, met kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, kan op een objectieve manier bepaald worden in welke mate de strategie werd gerealiseerd (ook tussentijds). Ook kan meer aandacht worden geschonken aan de planning en opvolging van projecten.

Innovatie en dienstverlening

De meeste diensten geven aan dat ze dicht bij hun klanten staan en zo een zicht hebben op de specifieke behoeften en verwachtingen. Algemeen gezien wordt de **dienstverlening** van de organisatie weinig systematisch in vraag gesteld of niet op een formele manier getoetst.

Omtrent de **kerntaken** van de organisatie moet een debat met de bestuursploeg worden gevoerd.

Om succesvolle **innovatieprojecten** te lanceren en uit te werken moeten er extra middelen en personeel worden vrijgemaakt of worden gezocht. Daarnaast kan er meer aandacht zijn voor het toepassen van **kwaliteitsvolle praktijkvoorbeelden**, omgezet naar de schaal van de gemeente en moet er blijvend ingezet worden op **netwerken** en **opleidingen** over innovatie en ontwikkelingen.

overheid

Communicatie

De interne communicatie en informatiedoorstroming verloopt niet steeds optimaal. Relevante interne informatie wordt nog te weinig systematisch en gestructureerd aangeboden, waardoor niet elke medewerker kennis heeft van bepaalde informatie en (beleids)beslissingen. Er wordt ook te weinig dienst- en afdelingsoverschrijdend gecommuniceerd. De verschillende locaties maar ook de terugkoppeling van het managementteam (MAT) naar de afdelingen zijn hierin belemmerende factoren.

Inzake het informeren van de burger is er ingezet op externe communicatiekanalen zoals sociale media, infoblad, ledborden, be-alert, ... Inzetten op digitale communicatie wordt met de dag belangrijker. Vanuit deze optiek moet er blijvend ingezet worden op het gebruik van **sociale media** en nieuwe tendensen als communicatiekanaal. Sociale media zijn echter ook vluchtig en kunnen soms een grote (negatieve) impact hebben (fake news). De burger verwacht neutrale en objectieve informatie te krijgen via alle kanalen. Het is dan wel aangewezen om een vastgelegd kader voor het gebruik van sociale media uit te werken.

Er werd al een gemeenschappelijke huisstijl uitgewerkt, maar er moet ook een **algemeen communicatiebeleid** worden ontwikkeld om te komen tot een integrale en uniforme communicatie. Hierbij moet er voldoende aandacht zijn voor **doelgroepencommunicatie**. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat de verschillende doelgroepen op een andere manier communiceren.

overheid

Kwaliteit en organisatiebeheersing

De gemeente en het OCMW hebben elk hun eigen **klachtenbehandelingsysteem** en **organisatiebeheersysteem**. Deze blijken echter onvoldoende gekend binnen de organisatie. In het kader van de integratie gemeente – OCMW moeten deze verschillende systemen geüniformiseerd worden. De systemen moet ook verder kenbaar gemaakt en uitgerold worden in de organisatie. Er dienen ook afspraken te worden gemaakt omtrent het omgaan met **meldingen**.

De **infrastructuur** voldoet niet altijd aan de behoeften van de klanten en medewerkers (bv. inzake privacy, toegankelijkheid, veiligheid). Het nieuwe vrijetijdscentrum en het project nieuw administratief centrum (fase I en II) dienen zo snel mogelijk te worden gerealiseerd. Tegelijk dienen ook Blauwendael en de academie te worden aangepast aan de hedendaagse normen en behoeften.

overheid

Personeel

Door het toenemend aantal taken en verantwoordelijkheden van een lokaal bestuur, ondervinden de medewerkers een **toenemende prestatiedruk**. De personeelsbehoefte neemt toe.

Om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen moet er ingezet worden op het verbeteren van de **competenties** (blijvend kwaliteitsvol aanwerven en opleiden) en het verhogen van de performantie en motivatie binnen de organisatie. Het nieuwe feedback-systeem zal daartoe bijdragen. Leidinggevenden zullen hiervoor moeten worden opgeleid.

Bij aanwervingen moet er blijvende aandacht zijn voor **gendergelijkheid** en **diversiteit**. Er is ook nood aan een **onthaalbeleid** en **exitbeleid** voor medewerkers.

Er is een geactualiseerd **arbeidsreglement** en **rechtspositieregeling**. Deze moeten duidelijk en tijdig worden gecommuniceerd aan alle medewerkers.

Back-ups binnen de organisatie zijn van groot belang voor de continuïteit van de dienstverlening. In een ideale situatie is er voor elke taak een back-up voorzien. De schaal van de gemeente maakt dit echter onmogelijk waardoor dit kan worden opgevangen door het inventariseren en documenteren van de sleutelprocessen. Daarnaast moet er voldoende aandacht zijn voor **kennisoverdracht** als medewerkers de organisatie verlaten. Er moet een beleid zijn inzake vervanging bij langdurige afwezigheid.

overheid

Personeel

De gemeente moet zich profileren als een **aantrekkelijke werkgever** om ook moeilijk invulbare functies toch ingevuld te krijgen ('war for talent'). Er moet worden ingezet op 'employer branding' en het aanbieden van de best mogelijke voordelen binnen het wettelijke kader. Hierbij kan ook worden nagedacht over **nieuwe werkvormen** (telewerk, flexwerk, ...), mits aandacht voor de specifieke dienstverlening.

overheid

Samenwerking en netwerken

Binnen de organisatie moet er meer aandacht zijn voor elkaars expertise. Het delen van informatie en het creëren van een **systematische en structurele samenwerking** over de grenzen van de afdelingen en diensten heen is noodzakelijk om te komen tot een integraal beleid en meer interactie tussen de diensten. Hiervoor kunnen stimulansen worden gecreëerd (werkgroepen rond bepaalde thema's, projectmatig werken ...).

Het belang van **externe samenwerkingsverbanden** mag zeker niet worden onderschat. Om het gemeentelijk beleid te realiseren en de lokale slagkracht te vergroten zijn gemeenten vaak aangewezen op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Verder uitbreiden en onderhouden van de formele en informele samenwerkingsverbanden is noodzakelijk.

overheid

Decreet Lokaal Bestuur

Op 1 januari 2019 treedt het nieuwe decreet lokaal bestuur in werking. Dit decreet bevat bepalingen omtrent de **maximale integratie van de gemeente en het OCMW**, deze blijven wel twee aparte rechtspersonen. De cultuurverschillen tussen de gemeente en het OCMW mogen zeker niet worden onderschat. Daarnaast moet er voldoende aandacht zijn voor **changemanagement** en het vermijden van weerstanden. Op alle administratieve vlakken zullen praktijken en regelingen op elkaar moeten worden afgestemd. Tegelijk biedt de integratie een mogelijkheid om diensten beter te combineren tot een integraal aanbod. Er zal een oplossing moeten komen voor **fysieke integratie** van de ondersteunende diensten (nieuwbouw administratief centrum fase II).

General Data Protection Regulation (GDPR)

GDPR is een Europese verordening die op 25 mei 2018 in werking is getreden. GDPR regelt de omgang met privacy gevoelige gegevens en heeft als doel de bescherming van persoonlijke data van de Europese burgers. Er zal moeten worden aangetoond welke persoonsgegevens worden verzameld, hoe deze data worden gebruikt en hoe deze data worden beveiligd. Hiervoor moet het opgestelde **informatieveiligheidsplan** worden uitgedragen binnen de organisatie. De privacyverklaring en derdenverwerkingscontracten zijn in orde. Daarnaast moeten er **bewustzijnscampagnes** worden uitgewerkt (onder andere omtrent dataclassificatie en het aangeven van incidenten). Het delicate evenwicht tussen openbaarheid van bestuur en privacy zal constant moeten worden bewaakt.

BBC2020

De Vlaamse Regering keurde op 26 januari 2018 het ontwerp van besluit over de beleids- en beheerscyclus (BBC) principieel goed. Dit geeft uitvoering aan de aangepaste regels over de BBC die zijn opgenomen in het decreet over het lokaal bestuur en vertaalt een aantal verbetervoorstellen uit de evaluatie van BBC. Om de medewerkers vertrouwd te maken met de aangepaste regels, moeten er **gerichte opleidingen en informatiesessies** worden voorzien.

Pensioenwetgeving

De komende jaren wordt de pensioengerechtigde leeftijd verhoogd. De wettelijke pensioenleeftijd wordt in 2025 verhoogd tot 66 jaar en in 2030 tot 67 jaar. Er kan onderzocht worden of aangepast werk en een **uitstap/eindeloopbaanregeling** kan worden voorzien. Er moet een visie worden ontwikkeld omtrent het evenwicht tussen statutair personeel en de responsabiliseringsbijdrage.

Databank van Akten van de Burgerlijke Stand (DABS)

Vanaf 1 januari 2019 komt er één centrale Databank van Akten van de Burgerlijke Stand (DABS). De DABS krijgt als taak in te staan voor de centrale opslag, de bewaring en het beheer van de akten van de burgerlijke stand. De huidige papieren burgerlijke stand wordt vervangen door een **digitale burgerlijke stand**. Er moet worden ingezet op een volledige digitalisering van het register van burgerlijke stand en bevolking.

overheid

Wet op overheidsopdrachten

Op 30 juni 2017 trad de nieuwe regelgeving overheidsopdrachten in werking. De vernieuwde regelgeving introduceert heel wat nieuwe termen, termijnen en procedures.

Het elektronisch indienen en ontvangen van offertes bij overheidsopdrachten (**e-tendering**) wordt ook voor lokale overheden verplicht. Voor overheidsopdrachten die zich situeren boven de Europese publicatiedrempel is de uiterlijke startdatum 17 oktober 2018. Vanaf 1 januari 2020 is het verplicht voor alle gepubliceerde overheidsopdrachten. Om de medewerkers en bestuurders vertrouwd te maken met de vernieuwde regelgeving, moeten er **opleidingen** worden voorzien.

Verzelfstandiging

De oprichting van een **autonoom gemeentebedrijf** (AGB) wordt overwogen. Alle consequenties moeten grondig worden ingeschat (dienstverlening, beheer, ...).

Voor de **ouderenvoorzieningen** is er een verzelfstandiging. Er moet worden bekeken hoe er wordt omgegaan met de nieuwe VZW. In de toekomst is een verdere ontwikkeling van ouderenvoorzieningen nodig. Dit in samenwerking met de VZW Heuvelveld.

overheid

Digitalisering en nieuwe technologieën

Door in te zetten op digitalisering en nieuwe technologieën kan er een efficiëntere en effectievere dienstverlening worden bewerkstelligd. Het is hierbij noodzakelijk om digitalisering voldoende vanuit het gebruikersoogpunt te bekijken. Een verdere optimalisatie van de **ICT-infrastructuur** en versterking van de **ICT** is noodzakelijk om mee te kunnen met actuele ontwikkelingen. De toenemende digitalisering vraagt immers andere personeelsprofielen (meer e-communicatie, in- en uitgaande e-facturering, minder loketdiensten/openingsuren nodig, competentieverhoging van personeelsleden op vlak van nieuwe media, ...).

Er moet ook worden ingezet op **digitale archivering** en **e-dienstverlening** (e-loket, zelfuitleensysteem RFID, evenementenloket, ...).

Er moet worden ingezet op het **afstemmen van de verschillende systemen en softwarepakketten**.

Het is tegelijk noodzakelijk om blijvend in te zetten op **fysieke kanalen** en om burgers te begeleiden in het proces van digitalisering. Er moet rekening worden gehouden met de **digitale kloof**.

Financieel beheer

Binnen de organisatie is er een grotere financiële transparantie. De diensten en medewerkers zijn betrokken bij de opmaak en opvolging van hun **budget**.

Er is een **financiële rapportering** en feedback rond budgetten. De **financiële processen** zijn duidelijk en voldoende flexibel om een vlotte werking toe te laten.

Binnen de organisatie wordt er bewust omgegaan met **middelen** en is er aandacht voor het genereren van schaalvoordelen. Er is een centrale aankoopdienst en er wordt regelmatig ingestapt op groepsaankopen.

Algemeen gezien wordt er binnen de organisatie bewust ingezet op **subsidies**. De subsidiekanalen en -mogelijkheden zijn gekend en worden zoveel als mogelijk benut.

Budgethouderschap kan op termijn worden overwogen.

Binnen de organisatie wordt een **strategisch patrimoniumbeleid en -beheer** gemist. Momenteel worden gebouwen te veel reactief onderhouden.

De huidige **financiële situatie** in de gemeente is gezond. We moeten waakzaam zijn voor de effecten van de taxshift, migratie, vergrijzing, ...

demografie

Vergrijzing

Waasmunster heeft te kampen met een toenemende vergrijzing, bijgevolg is een groot aandeel van de bevolking ouder dan 65 jaar. In 2017 waren er 2.189 inwoners ouder dan 65 jaar. Dit is ongeveer 20,4% van de totale bevolking. Ook de interne vergrijzing (het aantal 80+'ers) neemt toe. In 2017 was 5,2% van de totale bevolking ouder dan 80 jaar, terwijl in 2007 4,1% van de totale bevolking ouder was dan 80 jaar. Deze evoluties maken het noodzakelijk om blijvend in te zetten op een **kwalitatief ouderenbeleid**.

Bovendien is het absoluut noodzakelijk om aandachtig te zijn voor **communicatie, toegankelijkheid en mobiliteit van deze doelgroep**. Er moet ook meer aandacht zijn voor **dienstverlening aan huis**. Daarnaast kunnen **alternatieve woonvormen** worden ondersteund (kangoeroewonen, zorgwonen, woonzorgzones, levenslang wonen, ...).

Deze doelgroep heeft ook meer nood aan **begeleiding** bv. voor het inkijken van dossiers (digitale bouwaanvraag, energieleveranciers, groepsaankopen...). Dit betekent een tijdsinvestering voor de medewerkers.

Verjonging

Er moet tegelijk aandacht worden geschonken aan de **aantrekkelijkheid van de gemeente voor jonge gezinnen** (onder andere het aanbod aan betaalbare woningen, bereikbaarheid van voorzieningen voor kinderen en jongeren, ...). Het beleid voor kinderen moet verder worden versterkt (onderwijs, vrije tijd, Huis van het Kind, ...). Er moet verder geïnvesteerd worden in infrastructuur en ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren.

demografie

Veranderende gezinssamenstelling

De laatste jaren kan er een groei worden waargenomen van het aantal alleenwonenden, éénoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, ... In 2017 waren er bijvoorbeeld ongeveer 1.117 alleenwonende personen in Waasmunster. Dit is 10,4% van de totale bevolking. Deze personen zijn vaak financieel minder sterk en hebben andere behoeften op het vlak van wonen. Het is dan ook noodzakelijk om meer in te zetten op de begeleiding van deze inwoners (financieel, ondersteunen, informeren over schuldbegeleiding, ...), alsook moet er blijvende aandacht zijn voor betaalbaar wonen.

Daarnaast kan worden nagegaan of de dienstverlening en de werking aangepast zijn aan deze evolutie.

Kinderopvang

Een volledige inventaris van plaatsen kinderopvang moet worden opgesteld (in kaart brengen van het aanbod inzake kinderopvang).

demografie

Inwoners met vreemde nationaliteit

In Waasmunster wordt een toenemend aantal personen met een vreemde nationaliteit vastgesteld in de bevolking. In 2016 had 3,4% van de inwoners een vreemde nationaliteit, terwijl in 2007 2% van de inwoners een vreemde nationaliteit had. Deze personen worden moeilijk bereikt in het aanbod.

De noodzaak tot het **begeleiden van de migratiestroom** via verschillende initiatieven en trajecten dringt zich op (inburgering, verhogen van taalkennis, werkbegeleiding gekoppeld aan voorwaarden, persoonlijke opvolging, ...). Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan deze groep in het onderwijs. Kinderen die geen Nederlands spreken dienen extra begeleid te worden (bv. taalbad).

Er dient een **onthaalbeleid** voor nieuwkomers te worden uitgewerkt.

Deze evolutie heeft ook een grote impact op de werking. Er moet bijvoorbeeld voldoende aandacht zijn voor het afstemmen van de communicatie op anderstaligen. Hiervoor moet er een **vereenvoudigd taalgebruik** worden gehanteerd. Er moet aandacht zijn voor cultuurverschillen.

armoede

Armoede

De laatste jaren wordt er een stijging van het aantal personen in armoede vastgesteld. Er is een stijgende vraag naar tegemoetkomingen en leeflonen. De kansarmoede stijgt elk jaar. Er is een sterke stijging van het aantal geboorten in kansarme gezinnen (2008: 4,5%; 2017: 8,36%). De kloof tussen rijk en arm wordt steeds groter, terwijl de kostprijs van levensonderhoud blijft stijgen.

Om armoede terug te dringen kan er een **armoedetoets** worden ingebed in het beslissingsproces. Alsook kan het bestaan van **voordeeltarieven** meer in de aandacht worden gebracht en verder worden uitgewerkt (bv. de buitenschoolse opvang, vakantieopvang, speelplein, activiteiten op school, vrijetijdsaanbod, ...).

Er kan worden ingezet op **vroegdetectie** van armoede (bv. via scholen, kinderopvang, verenigingen...).

Er kan voorzien worden in begeleiding aan huis en **huiswerkbegeleiding**, en 'spelen ontmoetingsmoment' voor ouder en kind. Er moet een Huis van het Kind worden opgericht.

Verder kan de **deeleconomie** gestimuleerd worden via het faciliteren van deelpunten.

armoede

Decreet Lokaal Sociaal Beleid

De Vlaamse Regering keurde op 31 januari 2018 het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid principieel goed. Met het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid wil Vlaanderen de sturende rol van het lokaal bestuur in netwerken versterken, om zo te komen tot een **meer integraal beleid**. Ook een lokaal sociaal beleid in samenwerking met andere besturen wordt erin mogelijk gemaakt. Met dit decreet wil Vlaanderen zorgen voor een **toegankelijker en meer betrokken hulp- en dienstverlening** in gemeenten en steden, hiervoor moet een **geïntegreerd breed onthaal** worden uitgebouwd in samenwerking met minstens het centrum voor algemeen welzijnswerk en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Om de uitbouw van een geïntegreerd breed onthaal te verwezenlijken, moeten de **samenwerkingen** met andere gemeenten en de noodzakelijke partners versterkt worden.

natuur, milieu en energie

Duurzaamheid

Zowel hogere overheden als de burger verwachten dat de organisatie rekening houdt met ecologie en duurzaamheid. Een gemeente moet hierin een voorbeeldrol vervullen.

Gemeentelijke gebouwen moeten zoveel als mogelijk aangepast worden aan de hoogste duurzaamheidseisen (**BEN-principes**). Er moet ingezet worden op **vergroening van het eigen energieverbruik** (zonnepanelen, omschakelen van het gemeentelijk wagenpark). Tegelijk kan de opkomst van elektrische wagens beter worden ondersteund, door installatie van **laadpalen** en kan het systeem van 'deelauto's' worden ondersteund.

De openbare verlichting en de verlichting van gemeentelijke gebouwen moet worden 'verled'.

Er dient rekening te worden gehouden met **duurzaamheidscriteria in het aankoopbeleid**. Ook bij de organisatie van evenementen moet hier zoveel als mogelijk aandacht aan worden besteed.

In 2015 werd het **burgemeestersconvenant** ondertekend. Met het burgemeestersconvenant engageert de gemeente zich mee voor de Europese en regionale inspanningen om de CO2-uitstoot te verminderen. Dit moet verder worden opgevolgd (via Interwaas en de eigen gemeentelijke diensten).

Blijvend sensibiliseren omtrent **energieverbruik** is noodzakelijk.

natuur, milieu en energie

Sluikstorten en zwerfvuil

De tendens van meer sluikstorten en zwerfvuil heeft een grote werk- en financiële last tot gevolg voor de organisatie. Om dit probleem in te dijken moet er blijvend worden ingezet op **afrasing** en **sensibiliseringscampagnes** (ook op scholen en bij jeugd). Er dient een praktisch handhavingsbeleid te worden uitgewerkt (opvolgen PV's, GAS-ambtenaar, camerabewaking, ...). Er moet ingezet worden op specifieke projecten (coachingstraject OVAM zwerfvuil, 'Schoon volk').

Vermindering plasticberg

Er kan verder actie worden ondernomen om plastic zo veel mogelijk te vermijden (ook in de eigen organisatie), of er kan zelfs een verbod worden ingevoerd op plastic bekertjes en flessen. Plastic bekertjes en flessen kunnen worden vervangen door **herbruikbare flessen** en **bekertjes**, ook bij de organisatie van evenementen.

Asbestplan

De Vlaamse regering wil een versneld **afbouwbeleid** voeren voor asbest met als streefdatum 2040. We moeten ook inzetten op het sensibiliseren van burgers omtrent asbest en de gevaren ervan (via MIWA). De inventaris van asbest in de eigen gebouwen werd opgemaakt.

Pesticidendecreet

Sinds 1 januari 2015 kunnen openbare besturen nog slechts in zeer beperkte gevallen gebruik maken van pesticiden. Dit heeft tot gevolg dat onkruidbestrijding veel arbeidsintensiever, tijdrovender en duurder verloopt. Er moet een ecologisch groenbeleid worden gevoerd; de keuze van materialen kan hierbij helpen. De publieke opinie omtrent onkruid moet ook wijzigen.

Omgevingsvergunning

Op 1 januari 2018 trad het **omgevingsvergunningendecreet** in voege. De lokale besturen werken sindsdien in een volledig nieuwe digitale omgeving met nieuwe procedures voor de behandeling van vergunningsdossiers. De digitalisering vergt een ander intern proces om dossiers efficiënt te behandelen. Er is tevens een kortere doorlooptijd van de dossiers. Dit heeft een grote impact op de werking van de dienst omgeving. Het proces, digitalisatie, opleidingen en de ICT-infrastructuur moet nog verder worden geoptimaliseerd. Er moet een verkavelings/projectontwikkelingsbeleid worden uitgewerkt.

Geografisch informatiesysteem (GIS)

Geografische data worden digitaal verwerkt en bijgehouden in het GIS-systeem. Dit systeem moet verder worden uitgebouwd, zodat het intensiever en meer **dienstoverschrijdend** kan worden ingezet. Hiervoor moet er blijvend ingezet worden op ondersteuning vanuit de provincie. Daarnaast moet worden nagegaan in welke mate GIS kan bijdragen tot de behoeften van andere diensten.

Verdichting

Het "Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen" bepaalt dat vanaf 2040 nieuwbouw verboden is buiten de kerngebieden van steden en gemeenten. De bedoeling hiervan is om meer open ruimte te krijgen en het landschap minder te versnipperen. Dit betekent dat het **kerngebied** in de gemeente verder verdicht moet worden. Op een beperkt aantal plaatsen kan dat betekenen dat er voor een extra bouwlaag gekozen wordt om de verdichting te realiseren. Hiertoe moet een **gebiedsgericht beleidskader** uitgewerkt worden (waar wel/niet).

Waterhuishouding

De verdere verdichting van het kerngebied zal een invloed hebben op de waterhuishouding. Hiervoor moet er een **hemelwaterplan** worden opgemaakt waarin een toekomstgericht hemelwaterbeleid wordt uitgewerkt. Er moet aandacht gaan naar **erosiebestrijding**.

Wegen die amper gebruikt worden, kunnen worden onthard. Nieuwe wegenis moet tot het strikte minimum worden beperkt. In elk nieuw wegenisproject moet bij opmaak van het ontwerp onderzocht worden waar **ontharden** mogelijk is, en moet aandacht zijn voor specifieke materiaalkeuze.

Groen

Groen is belangrijk, zowel in het centrum als in wijken, langs straten en in recreatiezones. Er moet een **doordachte aanpak** zijn voor de aanplanting van bomen, aanleg van parken en groenbeheer (soorten, afstanden, onderhoud, groeisnelheid) rekening houdend met **ecologisch groenbeheer**.

Neven/herbestemming kerken

De kerkgemeenschap binnen de gemeente wordt kleiner. Er moet worden nagedacht over een de neven/herbestemming van kerken. Kerken kunnen bijvoorbeeld omwille van hun centrale locatie ingezet worden als een **centrale ontmoetingsplaats**.

Betaalbaar wonen

Waasmunster wordt gekenmerkt door een groot aandeel begoeden en een groot deel financieel kwetsbaren. Grote kavels, die historisch zo zijn ontstaan, komen op de markt voor een beperkte doelgroep. Kleinere kavels en woningen zijn schaars in verhouding met het aantal gegadigden. Jonge gezinnen en klassieke tweeverdieners verlaten hierdoor de gemeente. Woonuitbreidingsgebieden moeten worden aangesneden voor het creëren van **betaalbare kavels**. Er dient een duurzaam **verkavelingsbeleid** te worden ontwikkeld. Er moet een visie worden uitgewerkt omtrent de (omvang en gebruik van) percelen gelegen in het **woonpark** en het permanent wonen in de **recreatiezone** met beperkt woonrecht.

Modal shift

Mobiliteit is een belangrijke factor in de keuze van zowel (jonge) gezinnen om in Waasmunster te komen/blijven wonen, als ondernemingen om zich hier te vestigen. Er moet een nieuw **mobiliteitsplan** worden opgemaakt. Om de leefbaarheid in de gemeente te verbeteren is een 'modal shift' (wijziging in het algemene verplaatsingsgedrag) noodzakelijk.

De aansluiting van het **openbaar vervoer** is ondermaats. Er moet bij de openbare vervoersmaatschappijen worden aangedrongen op een optimalisatie van de mobiliteitsmogelijkheden.

Het is tevens van belang om meer autoluwe buurten, en fietsvriendelijke wegen aan te leggen voor zwakke weggebruikers. Er moet worden geïnvesteerd in bijkomende veilige **fietsinfrastructuur** of wegen voor niet-gemotoriseerd verkeer, zeker in de buurt van scholen. Hierbij moet rekening worden gehouden met de snelle e-bikes.

Medewerkers en burgers moeten meer gestimuleerd worden om de fiets of het openbaar vervoer te gebruiken om zo te komen tot een meer **duurzame mobiliteit**. Voor de medewerkers is het dan noodzakelijk om **infrastructuur** te voorzien (fietsenstallingen, lockers, douches, ...). Daarnaast kunnen er **elektrische fietsen voor dienstverplaatsingen** worden ingezet en kan nagedacht worden over fietsleasing, fietsverzekering, ...

Sociale tewerkstelling (decreet werk en zorg)

Door een continu proces van hervormingen worden de criteria inzake sociale tewerkstelling gewijzigd. Deze wijzigingen hebben tot gevolg dat het moeilijker wordt voor bepaalde cliënten om aan werk te geraken, doordat de lat steeds hoger wordt gelegd. Hierdoor blijft er een grotere 'restgroep' van werklozen over die moeilijk geactiveerd kunnen worden. Het is noodzakelijk om blijvend in te zetten op (sociale) activering in het kader van maatschappelijke integratie en als opstap naar tewerkstelling.

Economie

Binnen de huidige ruimtelijke context is er weinig of geen plaats voor bijkomende ondernemers (KMO, industriezones), en vanuit de hogere overheid worden initiatieven niet aangemoedigd. Er moet blijvend worden geijverd voor het creëren van bijkomende KMO-zones in samenwerking met hogere overheden.

Decreet bovenlokale cultuurwerking

Vanaf 1 januari 2020 wordt het decreet bovenlokale cultuurwerking van kracht. Dit nieuwe decreet wil, na de overdracht van de provinciale culturele bevoegdheden, een dynamische bovenlokale cultuurwerking stimuleren. Het nieuwe decreet bepaalt dat **samenwerkingsverbanden transversaal** bekeken moeten worden. Dit betekent dus een kans om verschillende sectoren (en gemeenten) samen te brengen. Deze samenwerkingsverbanden moeten ingediend worden in 2019. Structurele ondersteuning van Vlaanderen is voorzien voor transversale samenwerkingen, **projectmatige ondersteuning** is voorzien voor bovenlokale projecten/initiatieven. Er moet gezocht worden naar nieuwe vormen van intergemeentelijke samenwerkingen voor bibliotheek en cultuur (Bibliowaas, Wacco, ...). Het ééngemaakt bibliotheekstelsel (EBS) moet worden uitgerold.

Decreet bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur

Het nieuwe decreet houdende de ondersteuning van bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur regelt de subsidiëring voor de bouw of renovatie van bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur. De subsidies moeten voldoen aan heel wat administratieve criteria en minimale eisen. Er werd een **subsidieaanvraag voor nieuwe sportinfrastructuur** ingediend en goedgekeurd. Het is noodzakelijk om te voldoen aan de voorwaarden die opgelegd zijn in het subsidiebesluit (vooral van belang voor project De Meermin).

Decreet Onroerend Erfgoed

Op 24 november 2017 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van wijzigingsdecreet "aanpassing Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie" voor de eerste keer principieel goed. Er wordt verwacht dat de subsidies, waarop de lokale overheid aanspraak kan maken, zullen dalen. Dit heeft als gevolg dat de **subsidies voor erfgoedverenigingen en gemeenten** onder druk komen te staan en er onduidelijkheid is over de toekomst van de erfgoedconvenanten.

Nieuw decreet kunstonderwijs

Vanaf 1 september 2018 kunnen kinderen vanaf 6 jaar alle disciplines volgen in het Deeltijds Kunstonderwijs in Vlaanderen. Het deeltijds kunstonderwijs moet nauwer samenwerken met de scholen zodat alle leerlingen kennismaken met cultuur en kunst. Daarnaast komen er een aantal nieuwe opleidingen bij. De **integratie van het deeltijds kunstonderwijs en het basisonderwijs** moeten worden onderzocht.

Doelgroepgericht werken

De cluster 'Vrije Tijd' heeft te maken met verschillende doelgroepen (personen met een beperking, jongeren, ouderen, niet-Belgen, ...). In de bepaling van het vrijetijdsaanbod moet er voldoende rekening worden gehouden met deze verschillende doelgroepen.

(Kans)Armoede

Momenteel wordt er in het vrijetijdsaanbod nog te weinig ingespeeld op mensen in armoede. De laatste jaren kan er ook een groei worden waargenomen van het aantal alleenstaanden, éénoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, ... Deze personen zijn ook vaak financieel minder sterk. Om **participatie** te verhogen moet méér worden ingezet op de sociale doelgroepen. Vrije tijd is geen economische entiteit, maar moet toegankelijk blijven voor alle lagen van de bevolking. In het kader van het nieuw decreet lokaal sociaal beleid moet de (intergemeentelijke) UiTPas of een gelijkwaardig concept worden ingevoerd. Dit is een kans om de drempels om deel te nemen aan het vrijetijdsaanbod te verlagen.

M-decreet

Het M-decreet geeft aan hoe Vlaamse scholen moeten omgaan met leerlingen die door een beperking de lessen in een gewone school niet zomaar kunnen volgen. Dit decreet stelt inclusief onderwijs als de eerste optie. Het doel is om meer leerlingen in het gewoon onderwijs school te laten lopen en dus minder leerlingen naar scholen voor buitengewoon onderwijs te verwijzen. Om dit te bewerkstelligen moeten de scholen heel wat inspanningen doen (uitbouwen zorgcontinuüm, samenwerking in regionaal ondersteuningsnetwerk). Vanuit hogere overheden worden er geen middelen voorzien om het M-decreet uit te voeren.

Individualisering van de maatschappij en vereenzaming

Er kan een toenemende mate van individualisering in de maatschappij worden waargenomen. Deze trend komt tot uiting in een verhoogd aantal alleenstaanden, vereenzaming van ouderen, lagere buurtbetrokkenheid, ... Mensen staan veel meer als individu, en minder als groep in de samenleving.

Om individualisering, veréénzaming en ook discriminatie tegen te gaan kunnen initiatieven met als doel het versterken van de **sociale cohesie** in buurten en wijken worden georganiseerd en gefaciliteerd (**buurtwerking**).

Vrijwilligers

Dankzij vrijwilligers kunnen gemeente en OCMW meer aanbieden aan de burger. Deze groep wordt schaarser door de hogere pensioenleeftijd en omdat deze ook een sterk actief sociaal leven hebben, en anderzijds ook nog sterk bevroegd worden door (klein)kinderen. Alle diensten dringen daarom aan op een versteviging van het vrijwilligersbeleid. Er moet een overkoepelend visie worden opgesteld omtrent **vrijwilligerswerk** en **vrijtijdswerk**, waarbij sterk ingezet wordt op het aanwerven, waarderen en ondersteunen van vrijwilligers. Hiervoor moeten de nodige middelen en professionele omkadering worden voorzien.

Vermaatschappelijking van de zorg

De vermaatschappelijking van de zorg duidt op een verschuiving binnen de zorg waarbij gestreefd wordt om mensen met beperkingen (van lichamelijke, verstandelijke of psychische aard), chronisch zieken en kwetsbare ouderen **zo lang mogelijk hun eigen plek** in de samenleving te laten behouden en hen daarbij zoveel mogelijk te ondersteunen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de persoonlijke omgeving de zorg meer op zich neemt (vrijwilligers, mantelzorgers). Om dit te kunnen realiseren moet er een degelijke omkadering (en bijhorende middelen) worden voorzien en nieuwe initiatieven worden ontplooid.

De gemeente moet actief participeren in de **eerstelijnszones**. Er is een grote nood aan thuiszorg. Er moet goed worden geïnformeerd over deze dienstverlening, en de hulpverlening moet toegankelijk worden gemaakt.

Gezonde gemeente

Het is van groot belang om verder in te zetten op **initiatieven** (intern en extern) in het kader van een 'gezonde gemeente' en fysieke en mentale gezondheid en welzijn.

waas
munster